

Hesla včera, dnes a zítra

Ondřej Caletka

3. prosince 2018

Uvedené dílo podléhá licenci Creative Commons Uveďte autora 3.0 Česko.

Když se řekne heslo

- autentizační prvek
  - slouží k ověření, že jsme tím, za koho se vydáváme
- tajemství, které nikdo kromě nás nezná
  - nejlépe ani ten, kdo jej ověřuje
- tajemství, které nikdy nezapomeneme

- dlouhé
- náhodné
- unikátní
- zapamatovatelné
- bezpečně zapsané pro nečekané okolnosti

Míra entropie

System S , který může nabývat n stavů, každý s pravděpodobností $P(s_i)$, má entropii $H(S)$ shannonů (bitů):

$$H(S) = - \sum_{i=1}^n P(s_i) \log_2 P(s_i) \quad (1)$$

Jsou-li všechny stavy stejně pravděpodobné, $P(s_i) = \frac{1}{n}$ pro $\forall i$, pak:

$$H(S) = \log_2 n \quad (2)$$

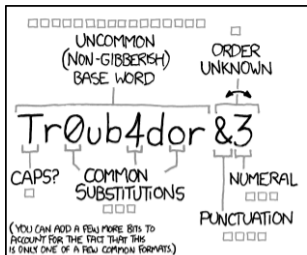
znaků	entropie	lámání 1000/s	znaků	entropie	lámání 30mld./s
4	24 bitů	7 hodin	8	48 bitů	2 hodiny
5	30 bitů	19 dnů	9	54 bitů	7 dnů
6	36 bitů	3 roky 4 měsíce	10	60 bitů	14 měsíců
7	42 bitů	214 let	11	66 bitů	78 let
8	48 bitů	13 tisíc let	12	70 bitů	1200 let

Entropie běžného hesla

- výrazně nižší než ideální
- jednotlivé znaky nejsou na sobě nezávislé
- slovníková slova mají entropii danou velikostí slovníku
- běžné náhrady (e → 3, i → 1) entropií moc nezvyšují
- lidé jsou předvídatelní v používání číslic a speciálních znaků

DICTIONARY ATTACK!

~28 BITS OF ENTROPY

$2^{28} = 3 \text{ DAYS AT } 1000 \text{ GUESSES/SEC}$

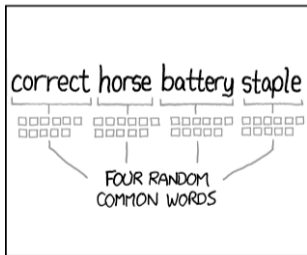
(PLAUSIBLE ATTACK ON A WEAK REMOTE WEB SERVICE: YES, CRACKING A STOLEN HASH IS FASTER, BUT IT'S NOT WHAT THE AVERAGE USER SHOULD WORRY ABOUT.)

DIFFICULTY TO GUESS: **EASY**

WAS IT TROMBONE? NO, TROUBADOR. AND ONE OF THE 0s WAS A ZERO?

AND THERE WAS SOME SYMBOL...

DIFFICULTY TO REMEMBER: **HARD**

~44 BITS OF ENTROPY

$2^{44} = 550 \text{ YEARS AT } 1000 \text{ GUESSES/SEC}$

DIFFICULTY TO GUESS: **HARD**

THAT'S A BATTERY STAPLE.

CORRECT!

DIFFICULTY TO REMEMBER: YOU'VE ALREADY MEMORIZED IT

THROUGH 20 YEARS OF EFFORT, WE'VE SUCCESSFULLY TRAINED EVERYONE TO USE PASSWORDS THAT ARE HARD FOR HUMANS TO REMEMBER, BUT EASY FOR COMPUTERS TO GUESS.

Zapamatovatelné bezpečné heslo

- zcela náhodný výběr z 4096 slov (12 bitů na slovo)
- aspoň 60 bitů entropie → 5 slov

Příklady

- byty mám jakmile člověk zpátky
- zabývá přednost diváků rameny konstatoval
- pádu uvidí budovy muž listopadu
- stole co vlastnictví modely zdroje
- zákon tímto podlehl řešit alespoň

Unikátnost hesla

- únik hesla z *nedůležité* služby umožní průnik do *důležitější* služby
- kombinace dat z *nedůležitých* služeb umožní cílený útok na *důležitější* služby

Způsoby uložení hesla na straně služby

prostý text / šifrování / obfuskace

zachrání nás jen unikátnost

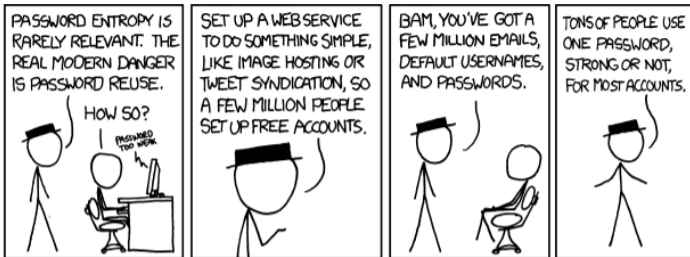
rychlá hashovací funkce (MD5, SHA1) s/bez soli

hesla s vysokou entropií jsou v bezpečí

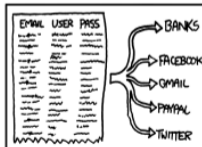
pomalá hashovací funkce (bcrypt, Argon, PBKDF)

stačí i výrazně nižší entropie hesla (~40 bitů)

USE THE LIST AND SOME PROXIES TO TRY AUTOMATED LOGINS TO THE 20 OR 30 MOST POPULAR SITES, PLUS BANKS AND PAYPAL AND SUCH.

YOU'VE NOW GOT A FEW HUNDRED THOUSAND REAL IDENTITIES ON A FEW DOZEN SERVICES, AND NOBODY SUSPECTS A THING.

WELL, THAT'S WHERE I GOT STUCK. YOU DID THIS? WHY DID YOU THINK I HOSTED SO MANY UNPROFITABLE WEB SERVICES?

I COULD PROBABLY NET A LOT OF MONEY, ONE WAY OR ANOTHER, IF I DID THINGS CAREFULLY. BUT RESEARCH SHOWS MORE MONEY DOESN'T MAKE PEOPLE HAPPIER, ONCE THEY MAKE ENOUGH TO AVOID DAY-TO-DAY FINANCIAL STRESS.

Internetem Bezpečně

Příručka pro děti od 6 do 12 let

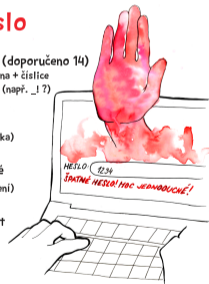
Heslo

Tvoje heslo je jako klíč od domu. Když je ten klíč kvalitní, nikdo si bez něj dveře do domu neotevře. Bude-li ale špatně zhotovený, nebude mít zloděj s otevřením dveří moc práce.

Bezpečné heslo by se proto mělo skládat ze znaků, které nikdo nezjistí ani neuhodne.

Bezpečné heslo

- má minimálně 8 znaků (doporučeno 14)
malá písmena + velká písmena + číselce
+ má v sobě i speciální znak (např. _! ?)
- není uhodnutelné
(jako je jméno tvého mazlíčka)
- není snadno zjistitelné
(jako je datum tvého narození)
- není běžná posloupnost
(jako je 12345, abcd)

Vytvoř si 3 okruhy hesel

1. okruh

router
heslo do počítače
heslo do mobilního telefonu nebo tabletu

Nejtajnější hesla z nejtajnějších ...

2. okruh

email
sociální sítě
(facebook, snapchat, instagram aj.)

Nikam je nepiš a nezapomínej se odhlašovat.

3. okruh

chaty
hesla do počítačových her
hesla do internetových obchodů

Také tajná hesla, ale měla by být jiná než předešlá.

12-13

Jak vytvořit heslo? Snadno!

Vymyslet neprůstřelné heslo není jen tak. A zapamatovat si ho - to vyžaduje hodně práce. Nebo ne?
Koukni na tenhle jednoduchý postup, jak na to:

Vymysli si krátkou větu s číslovkou:

Můj pes má čtyři nohy a jeden ocas.

Z každého slova použij první písmeno a číslovky změň na čísla.

mpm4na1o

Některá písmena udělej velká.

MpM4Na1o <- hustokrutopřísné heslo :)

Jak si zapamatuješ více hesel? Stačí jedno trochu pozměnit, koukej!
[ml_MpM4Na1o](#) heslo do emailové schránky
[MpM4Na1o_fb](#) heslo do sociální sítě facebook
[MpM4Na1o_game](#) heslo do počítačové hry

Nikdy, nikdy, nikdy!

Hesla nikdy nikomu nepošleš přes internet (emailem apod.).
Hesla si nikam nepiš - zapamatuj si je.
Nepoužívej stejné heslo k více službám najednou.
Nikdy nenechávej heslo dlouho beze změny - pravidelně ho měň.

Jak si zapamatuješ více hesel? Stačí jedno trochu pozměnit, koukej!

ml_MpM4Na1o heslo do emailové schránky

MpM4Na1o_fb heslo do sociální sítě facebook

MpM4Na1o_game heslo do počítačové hry

Nikdy, nikdy, nikdy!

Hesla nikdy nikomu neposílej přes internet (emailem apod.).

Hesla si nikam nepiš - zapamatuj si je.

Nepoužívej stejné heslo k více službám najednou.

Nikdy nenechávej heslo dlouho beze změny - pravidelně ho měň.

Jak si zapamatuješ více hesel? Stačí jedno trochu pozměnit, koukej!

ml_MpM4Na1o heslo do emailové schránky

MpM4Na1o_fb heslo do sociální sítě facebook

MpM4Na1o_game heslo do počítačových her

Nikdy, nikdy, nikdy!

Nikdy, nikdy, nikdy!

Hesla nikdy nikomu neposílej přes internet (emailem apod.).

Hesla si nikam nepiš - zapamatuj si je. **hlavní heslo si zapiš**

Nepoužívej stejné heslo k více službám najednou. **ani odvozené**

~~Nikdy nenechávej heslo dlouho beze změny - pravidelně ho měň.~~

KoLeDiPeOk

Ko1Le2Di3Pe4Ok5

Odvozování dalších hesel podle Jak na Internet

Pro další služby a účty můžete používat své dosavadní heslo, k němuž jednoduše přidáte znaky odpovídající dané službě nebo účtu. Například:

- Ko1Le2Di3Pe40k5**Fa** → **Facebook**
- Ko1Le2Di3Pe40k5**Wi** → **Wi-Fi**
- Ko1Le2Di3Pe40k5**Em** → **Email**
- Ko1Le2Di3Pe40k5**Cl** → **Cloud**

Toto řešení **není ideální**, ale pokud máte problém pamatovat si různá hesla, je přeci jen bezpečnější než používání stále téhož hesla.

Zdroj: Jak na Internet, CZ.NIC

Doporučení podle Google

- „Starý traktor“ můžete napsat jako „St@RyTr@K+0r“.
- „Extraliga“ můžete napsat jako „E*Tr4L!g4“.

Zkrajte větu. Vymyslete si nějaké sdělení a vytvořte heslo z prvního písmene každého slova. Příklad: „Strýček Otakar nikdy nedokončil historku, kterou začal vyprávět“ můžete napsat jako „S0nNH,kZv“.

Používejte dlouhá hesla. Delší hesla jsou bezpečnější. Vzhledem k tomu, že jsou povoleny mezery, můžete použít snadno zapamatovatelné věty nebo části oblíbených písní, básní apod. Příklad:

- „M0je <3 bije pr0 KATKU“
- „Štěstí = krásná věc, ale \$ si za něj nekoupíš“
- „Za 100 let v rameni bezmasém, svaly mi v železo ztuhly“

Doporučení NIST SP800-63B

- pravidelné změny hesel snižují bezpečnost
- požadavky na složení hesel ze znaků určitých skupin jsou kontraproduktivní, místo toho je třeba kontrolovat
  - nejpoužívanější hesla
  - slovníky uniklých hesel
  - triviální hesla
  - kontextově závislá hesla (jméno služby, uživatele, atd.)
- bezpečnostní otázky je třeba zrušit bez náhrady
- hádání hesel by mělo být znemožněno
- hesla mají být uložena bezpečně
- podporovat vícefaktorové ověření
  - SMS není spolehlivý druhý faktor

Root.cz: Nový standard pro přihlašování: nenuťte uživatele měnit hesla

Vícefaktorové ověření

první faktor něco, co znám → heslo, PIN

druhý faktor něco, co mám → mobil, token, biometrie

- nejčastěji pomocí jednorázových SMS kódů
- lepší varianta HOTP/TOTP, případně speciální aplikace
- FIDO U2F
- silné jednofaktorové ověření FIDO2 - *něco, co mám*, namísto hesla

Obrázek: YubiKey.cz

Co je špatného na použití SMS?

- v GSM síti lze SMS celkem snadno odposlouchávat
  - útočník ale musí být blízko
- malware krade autentizační SMS zprávy přímo ze smartphone
  - velmi oblíbený způsob útoku na česká online bankovníctví
- SIM-swap: útoky sociálním inženýrstvím na operátora
  - „ztratil jsem telefon, prosím převedte mé číslo na novou SIM kartu“
  - oblíbený způsob hlavně v zahraničí
  - pro oběť je obtížné získat číslo zpět

Hlava není na hesla

- v paměti udržíme maximálně jednotky hesel
- abychom je nezapomněli, musíme je často používat
- když nevíme, **nezkoušíme postupně všechna hesla**, co známe
- je správné, mít hesla zapsaná
  - v bezpečném správci hesel
  - na papíře **na bezpečném místě**

Rob Price
@robaeprice

Follow

A password for the Hawaii emergency agency was inadvertently published in an @AP photo in July 2017 after being written on a post-it note.

[uk.businessinsider.com/hawaii-emergen ...](http://uk.businessinsider.com/hawaii-emergen...)

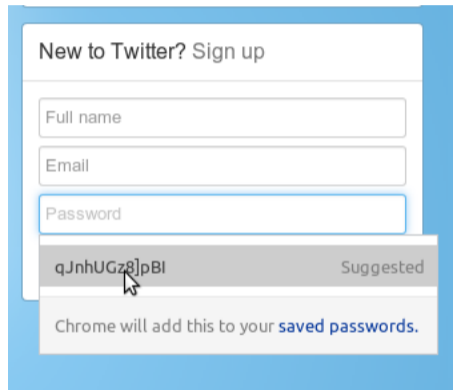
8:27 PM - 16 Jan 2018

Správci hesel

- KeePass
- 1Password
- LastPass
- *SuperGenPass*
- **vestavěný ve webovém prohlížeči**

Kromě bezpečného uchování také **generuje bezpečná hesla.**

Zdroj: Chromium Password Generation

- délka hesla je důležitější, než množina znaků, ze kterých je složeno
- používání stejného hesla pro víc služeb je větší problém, než slabé heslo
- správce hesel je **nutnost**; prohlížeče ho mají vestavený
- bezpečné hlavní heslo je dobré mít zapsané **na bezpečném místě**

Další čtení

- Michal Špaček: Hlava není na hesla
- Per Thorsheim: Hakuna Matata - Account Lifecycle Management
- Root.cz: Nový standard pro přihlašování: nenuťte uživatele měnit hesla

Děkuji za pozornost

Ondřej Caletka
Ondrej.Caletka@cesnet.cz
[https://Ondřej.Caletka.cz](https://Ondrej.Caletka.cz)

